[2021] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 63

ਐਨ. ਵਿਜੇਕੁਮਾਰ

ਬਨਾਮ

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ

(2021 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 100-101)

03 ਫਰਵਰੀ, 2021

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਆਰ ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਂਡੀ ਅਤੇ ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 – ਐਸ.ਐਸ.7, 13 (2) ਆਰ/ਡਬਲਯੂ 13 (1) (ਡੀ) - ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਮਦੁਰਈ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ 8 ਵੇਂ ਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸੈਨੇਟਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੀ - ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਵਜੋਂ 500/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਕੰਮ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਠੇਕੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਫਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਦਾਲਤ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ: ਮੁੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ - ਸਿਰਫ ਦਾਗੀ ਧਨ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਪੈਸਾ ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 - ਧਾਰਾ 378

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ: 1.1 ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਮੁੱਖ ਗਵਾਹ ਹੈ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-2, 3, 5 ਅਤੇ 11 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 10.10.2003 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 05:30 ਵਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਬਾਈਕ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮ 05:45 ਵਜੇ ਦਫਤਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 500/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਸੈੱਲ ਫੋਨ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸਨੇ ਪਾਊਡਰ ਲੈਪਡ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜੋ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮੇਜ਼ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੀਡਬਲਯੂ -3 ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਦਫਤਰ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਾਮ 05:45 ਵਜੇ ਦਫਤਰ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜਦੋਂ ਉਹ 09.10.2003 ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਵਜੋਂ 500/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 09.10.2003 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਿਲਣ ਵੇਲੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਨਾਲ ਮਾੜਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਵਿਚਕਾਰ ਮਾੜੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਨ। ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਰੰਸੀ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਆਏ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਏ ਅਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਐਮ.ਓ.2 ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਲ ਸ਼ਾਮ 05:45 ਵਜੇ ਸੀ, ਫਿਨੋਲਫਥੇਲਿਨ ਟੈਸਟ ਸ਼ਾਮ 07:00 ਵਜੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੰਨੀ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਸ਼ਾਮ 05:45 ਵਜੇ ਤੋਂ 07:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕਿਉਂ ਹੋਈ। ਟਾਊਨ ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਦਫਤਰ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 3 ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਲਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜੋ ਮੇਜ਼ ਦੀ ਦਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮਦੁਰਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਕਲ ਹੈਲਥ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਦਫਤਰ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ 500/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਵੀ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਕੱਢ ਲਿਆ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਹੋਰ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ -11 ਹੈ, ਯਾਨੀ ਬੋਡੀਨਾਇਕਨੂਰ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮਦੁਰਈ ਦੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿੰਗ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ 19:00 ਵਜੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸੋਡੀਅਮ ਕਾਰਬੋਨੇਟ ਘੋਲ ਨਾਲ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ, ਭਾਵ ਪੀਡਬਲਯੂ 2, 3, 5 ਅਤੇ 11 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਾਲ ਸ਼ਾਮ 05:45 ਵਜੇ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ਾਮ 07:00 ਵਜੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ -11 ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਲਈ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਆਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਨੋਲਫਥੇਲਿਨ ਟੈਸਟ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਦੇ ਨਿਯਮ 47 ਧਾਰਾ 1 ਤਹਿਤ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੀਡਬਲਯੂ -11 ਨੇ ਵੀ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -11 ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਟੀਐਲਓ ਨੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਮੰਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੇਜ਼ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਦਰਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸਿਰਫ ਦਾਗੀ ਧਨ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਪੈਸਾ ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਵੇਖੇ ਗਏ ਪਦਾਰਥਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਇੱਕ "ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਗਏ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ

ਅਤੇ ਲੋਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ -3, 5 ਅਤੇ 11 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਮੇਜ਼ ਦੀ ਦਰਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰੰਸੀ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਕੱਢੇ ਸਨ। ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਦਾਗੀ ਨੋਟ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 05:45 ਵਜੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੀਡਬਲਯੂ -11 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮ 07:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਟੈਸਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਖੁਦ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੀਡਬਲਯੂ -11 ਵੱਲੋਂ ਦਾਗੀ ਨੋਟ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਫਿਨੋਲਫਥੇਲਿਨ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -2, 3 ਅਤੇ 5 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਵੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ "ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -2, 3 ਅਤੇ 5 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 9, 11] [71-ਸੀ-ਐਚ; 72-ਏ-ਐਚ; 73-ਏ-ਬੀ; 77-ਏ-ਜੀ]

1.2 ਸਿਰਫ ਰਿਕਵਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਪੈਸੇ ਲਏ ਸਨ। ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨਾ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਨਾ ਵੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੱਢੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਬੇਗੁਨਾਹ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਧਾਰਨਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖੇ ਗਏ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ

ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਇੱਕ "ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸਹੀ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਕੈਨਿੰਗ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੇਵਾ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਵੀ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 28.08.2020 ਅਤੇ 22.09.2020 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ 15.09.2020 ਅਤੇ 29.09.2020 ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। [ਪਾਰਸ 12, 14] [77- ਜੀ-ਐਚ; 78-ਏ-ਬੀ; 79-ਈ-ਜੀ; 80-ਡੀ]

ਮੁਰੂਗੇਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ (2012) ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ 10 ਐਸਸੀਸੀ 383: [2012] 13 ਐਸਸੀਆਰ 1; *ਚੰਦਰੱਪਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ* (2007) 4 ਐਸਸੀਸੀ 415: [2007] 2 ਐਸਸੀਆਰ 630; *ਹਕੀਮ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ* (2017) 5 ਐਸਸੀਸੀ 719: [2017] 2 ਐਸਸੀਆਰ 735; *ਗਿਰੀਸ਼ ਬਾਬੂ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਆਈ, ਕੋਚੀਨ, ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ* (2009) 3 ਐਸਸੀਸੀ 779: [2009] 2 ਐਸਸੀਆਰ 1021; *ਬੀ ਜੈਰਾਜ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ* (2014) 13 ਐਸਸੀਸੀ 55: [2014] 4 ਐਸਸੀਆਰ 554 - ਭਰੋਸੇਯੋਗ।

ਅਨਿਲ ਰਾਏ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (2001) 7 ਐਸਸੀਸੀ 318: [2001] 1 ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਆਰ 298 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>

[2012] 13 ਐਸਸੀਆਰ 1	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 6
[2001] 1 ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਆਰ 298	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 6
[2007] 2 ਐਸਸੀਆਰ 630	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 10
[2017] 2 ਐਸਸੀਆਰ 735	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 10
[2009] 2 ਐਸਸੀਆਰ 1021	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 12
[2014] 4 ਐਸਸੀਆਰ 554	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 12

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2021 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 100-101

ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 22.09.2020 ਅਤੇ 29.09.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਮਦੁਰਈ ਵਿਖੇ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ. ਏ. (ਐਮ.ਡੀ.) ਨੰਬਰ 6/2015

ਪੇਸ਼ ਹੋਈਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਸ ਨਾਗਾਮੁਥੂ, ਜਯੰਤ ਮੁਥ ਰਾਜ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਮਪੀ ਪਾਰਥੀਬਨ, ਏਐਸ ਵੈਰਾਵਨ, ਸੰਤੋਸ਼, ਮਨੀ ਪ੍ਰਭੂ, ਆਰ ਸੁਧਾਕਰਨ, ਐਮ ਯੋਗੇਸ਼ ਕੰਨਾ, ਰਾਜਾ ਰਾਜੇਸ਼ਵਰਨ ਐਸ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਚੱਢਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਡੀ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਮਦੁਰਈ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ 2011 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੈਲੰਡਰ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 49 ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ 28.08.2020 ਅਤੇ 22.09.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਦੁਰਈ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 15.09.2020 ਅਤੇ 29.09.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਐਕਟ, 1988 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਐਕਟ')

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਮਦੁਰਈ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ 8ਵੇਂ ਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸੈਨੇਟਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7, 13 (2) ਅਤੇ 13 (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 (ਥਿਰੂ ਡੀ ਗੋਪਾਲ) ਤੋਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਵਜੋਂ 500/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਨੀਟ ਐਂਡ ਕਲੀਨ ਸਰਵਿਸ ਸਕੂਐਡ (ਐਨਏਸੀਐਸਐਸ) ਨਾਮਕ ਸਵੈਸੇਵੀ ਸੇਵਾ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਦੁਰਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 8 ਵਿੱਚ ਠੇਕੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਫਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਮਾਰਚ 2003 ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਮ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜਣ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਨੇ 09 ਅਤੇ 10 ਅਕਤੂਬਰ 2003 ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ 10 ਅਕਤੂਬਰ 2003 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਉਸ ਨੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7, 13 (2) ਅਤੇ 13 (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ। ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ

ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਖ ਤੋਂ, 12 ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਭਾਵ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਤੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ -12; ਅਤੇ 17 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ - ਐਕਸ.ਪੀ.1 ਤੋਂ ਪੀ.17 ਅਤੇ ਐਮ.ਓ.1 ਤੋਂ ਐਮ.ਓ.4. ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਦੀ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਐਕਸ ਡੀ 1 ਤੋਂ ਡੀ 3 ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 25.02.2014 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਰਾਜ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਦੁਰਈ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2015 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ (ਐਮਡੀ) ਨੰਬਰ 6 ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਦੁਰਈ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7, 13 (2) ਅਤੇ 13 (1) (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ ਅਤੇ 5000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਦੋਸ਼ੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

5. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਨਾਗਾਮੁਥੂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਗਾਮੁਥੂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਤੱਕ ਲਿਜਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸੁਚੱਜਾ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਫੈਸਲਾ, ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। **ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ (2012) 10 ਐਸਸੀਸੀ 383 ਰਾਹੀਂ ਮੁਰੂਗੇਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ "ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਵੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪਲਟਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇੱਕ "ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਲਟ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ "ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਦਾਰਥਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -2, 3 ਅਤੇ 5 ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -2, 3 ਅਤੇ 5 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਨਜ਼ਰੀਆ "ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ 28.08.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) ਅਤੇ 13 (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ 15.09.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ 5000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 22.09.2020 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 29.09.2020 ਦੇ ਅਗਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 22.09.2020 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ 29.09.2020 ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 362 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ 17.12.2019 ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਵ 28.08.2020 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ **ਅਨਿਲ ਰਾਏ ਆਦਿ** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। **ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ** (2001) 7 ਐਸਸੀਸੀ 318.

7. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ ਯੋਗੇਸ਼ ਕੰਨਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -2, 3, 5 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -11 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 10.10.2003 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ 500/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਰਿਸ਼ਵਤ ਵਜੋਂ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਠੋਸ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿਰਫ 22.09.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ 29.09.2020 ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) ਅਤੇ 13 (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮੂਲੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ "ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

8. ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

9. ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਮੁੱਖ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੀ. ਉਹ ਐਨਏਸੀਐਸਐਸ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਸਵੈਸੇਵੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਦੁਰਈ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ ੮ ਲਈ ਠੇਕੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਫਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਥਿਰੂ ਡੀ ਗੋਪਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-2, 3, 5 ਅਤੇ 11 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 10.10.2003 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 05:30 ਵਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਬਾਈਕ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮ 05:45 ਵਜੇ ਦਫਤਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਨਮੁਗਵੇਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਵੀ ਕੁਮਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 500/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸਨੇ ਪਾਊਡਰ ਲੇਪਡ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜੋ ਮੁਲਜ਼ਮ ◌ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮੇਜ਼ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਗਵਾਹ ਥਿਰੂ ਸ਼ਨਮੁਗਵੇਲ ਤੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ -3 ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਦਫਤਰ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਾਮ 05:45 ਵਜੇ ਦਫਤਰ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜਦੋਂ ਉਹ 09.10.2003 ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਵਜੋਂ 500/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 09.10.2003 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਿਲਣ ਵੇਲੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਨੇ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਨਾਲ ਮਾੜਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਵਿਚਕਾਰ। ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਰੰਸੀ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਆਏ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਏ ਅਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਐਮ.ਓ.2 ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਲ ਸ਼ਾਮ 05:45 ਵਜੇ ਸੀ, ਫਿਨੋਲਫਥੇਲਿਨ ਟੈਸਟ ਸ਼ਾਮ 07:00 ਵਜੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੰਨੀ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਸ਼ਾਮ 05:45 ਵਜੇ ਤੋਂ 07:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕਿਉਂ ਹੋਈ। ਟਾਊਨ ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਦਫਤਰ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਲੈ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜੋ ਮੇਜ਼ ਦੀ ਦਰਾਜ ਵਿਚ ਸੀ। ਮਦੁਰਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਕਲ ਹੈਲਥ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਦਫਤਰ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ 500/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਕੱਢੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਰਵੀਕੁਮਾਰਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੀਡਬਲਯੂ -5 ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਹੋਰ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ -11 ਹੈ, ਯਾਨੀ ਬੋਡੀਨਾਇਕਨੂਰ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮਦੁਰਈ ਦੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿੰਗ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ 19:00 ਵਜੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸੋਡੀਅਮ ਕਾਰਬੋਨੇਟ ਘੋਲ ਨਾਲ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ, ਭਾਵ ਪੀਡਬਲਯੂ -2, 3, 5 ਅਤੇ 11 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਾਲ ਸ਼ਾਮ 05:45 ਵਜੇ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ਾਮ 07:00 ਵਜੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ -11 ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਲਈ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਆਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਨੋਲਫਥੇਲਿਨ ਟੈਸਟ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਮੈਨੂਅਲ ਦੇ ਨਿਯਮ 47 ਧਾਰਾ 1 ਤਹਿਤ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੀਡਬਲਯੂ -11 ਨੇ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -11 ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ, ਸਿਰਫ

ਜਦੋਂ ਟੀਐਲਓ ਨੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਮੰਗਿਆ ਤਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੇਜ਼ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਦਰਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਦਾਗੀ ਧਨ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਪੈਸਾ ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਵੇਖੇ ਗਏ ਪਦਾਰਥਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

10. ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਗਾਮੁਥੂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ "ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਠੋਸ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 378 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਪਿਛਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੰਦਰੱਪਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ. 5. ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2007) 4 ਐਸਸੀਸੀ 415 ਨੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 42 ਜੋ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

> **"42.** ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰੇ ਹੋਏ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਉਭਰਦੇ ਹਨ:
>
> (1) ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ, ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
>
> (2) ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ, ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ।
>
> (3) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਾਰਨ", "ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਧਾਰ", "ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਲਾਤ", "ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਸਿੱਟੇ", "ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀਆਂ" ਆਦਿ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ "ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ" ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਝਿਜਕ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ

ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ।

(4) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੋਹਰੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਹੋਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ. ਦੂਜਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਦੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਪੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(5) ਜੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋ ਵਾਜਬ ਸਿੱਟੇ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ **ਮੁਰੂਗੇਸਨ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਿੱਟਾ ਸੰਭਵ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੀ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, "ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਤੋਂ "ਗਲਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਜਾਂ "ਗਲਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ "ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਜਿੱਥੇ "ਗਲਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਅਤੇ "ਗਲਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਤੋਂ ਅੰਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ "ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 32 ਤੋਂ 35 ਹਨ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

"32. ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਜੇ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇ ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ. ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਰੋਕ

ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। "ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਚੇਤੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ "ਗਲਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਜਾਂ "ਗਲਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਅਰਥ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਸੂਖਮ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ.

33. ਆਕਸਫੋਰਡ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ "ਗਲਤ", "ਗਲਤ" ਅਤੇ "ਸੰਭਵ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਗਲਤ - ਗਲਤ; ਗਲਤ ਹੈ।

ਗ਼ਲਤ — (1) ਸਹੀ ਜਾਂ ਸੱਚਾ ਨਹੀਂ, ਗਲਤ ਹੈ। (2) ਬੇਈਮਾਨ, ਬੇਈਮਾਨੀ ਜਾਂ ਅਨੈਤਿਕ।

ਸੰਭਵ ਹੈ — (1) ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ, ਵਾਪਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ।

(2) ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਾਪਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ.

34. ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਉਸ ਰਾਏ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ. ਦਰਜਾਬੱਧ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਅਸਹਿਮਤੀ 'ਤੇ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗਲਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸਿੱਟਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਸਹੀ ਸਿੱਟਾ ਕੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਇੱਕ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦੋਵਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

35. ਜਿਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ 'ਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ। ਪਰ ਇਹ ਟੈਸਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 378 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, **ਹਕੀਮ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ** (2017) 5 ਐਸਸੀਸੀ 719 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ "ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ "ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 9 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"9. ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਤਲ ਦੇ ਜੁਰਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਤਾਰਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 149 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ, ਸਰਦੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 6.30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 7.00 ਵਜੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਹਨੇਰਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਤਾਰਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ. ਇਹ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਇਕਲੌਤਾ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਮੁਕਰ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਜੋ ਸੁਤੰਤਰ ਸਨ, ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਪਾੜਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਧਿਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਖੋਪੜੀ ਵਿਚ ਡੂੰਘੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਸਨ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇਗਾ ਕਿ ਕੁਝ ਵੀ ਪੂਰਵ-ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਹਮਲਾਵਰ ਸੀ, ਪਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਿੱਟਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਰੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਗਪਿਨ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ

ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਸ ਰਾਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ।

11. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਇੱਕ "ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਹੈ। ਸੁਪਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਗਏ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ -3, 5 ਅਤੇ 11 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਮੇਜ਼ ਦੀ ਦਰਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰੰਸੀ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਕੱਢੇ ਸਨ। ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਦਾਗੀ ਨੋਟ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 05:45 ਵਜੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੀਡਬਲਯੂ -11 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮ 07:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਟੈਸਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਖੁਦ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੀਡਬਲਯੂ -11 ਵੱਲੋਂ ਦਾਗੀ ਨੋਟ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਫਿਨੋਲਫਥੇਲਿਨ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -2, 3 ਅਤੇ 5 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਵੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ "ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -2, 3 ਅਤੇ 5 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

12. ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਵਸੂਲੀ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਗਿਰੀਸ਼ ਬਾਬੂ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਆਈ, ਕੋਚੀਨ, ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (2009) 3 ਐਸਸੀਸੀ 779 ਅਤੇ ਬੀ ਜੈਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬੀ ਜੈਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2014) 13 ਐਸਸੀਸੀ 55. ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 7, 13 (1) (ਡੀ) (ਆਈ) ਅਤੇ (2) ਅਧੀਨ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਪੈਸੇ ਲਏ ਸਨ। ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨਾ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਤਹਿਤ ਅਨੁਮਾਨ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਬੇਗੁਨਾਹ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਧਾਰਨਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੀ. ਜੈਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ 7, 8 ਅਤੇ 9 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

> "**7.** ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਵਜੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਪੈਸੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਐਮ. ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [(2010) 15 ਐਸਸੀਸੀ 1: (2013) 2 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 89] ਅਤੇ ਸੀਐਮ ਗਿਰੀਸ਼ ਬਾਬੂ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਆਈ [(2009) 3 ਐਸਸੀਸੀ 779: (2009) 2 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 1]
>
> **8.** ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਸੌਂਪੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਮੰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਖੁਦ ਐਲਡਬਲਯੂ 9 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਐਕਸਟ. ਪੀ -11) ਵਿੱਚ ਕਹੀ ਗਈ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਕੋਈ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਐਕਸਟ ਪੀ -11 ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੱਗਰੀ ਮੰਗ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਗ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਪਲਬਧ ਇਕੋ ਇਕ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਦਾਗੀ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਖੁਦ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੰਗ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸਿਰਫ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਘਰ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਡੀ) (ਆਈ) ਅਤੇ (ii) ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਵੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

9. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਡੀ) (ਆਈ) ਅਤੇ (2) ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਹੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਮੰਗ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਢਲੇ ਤੱਥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 20 ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹਨ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਵੇਖੇ ਗਏ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਇੱਕ "ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸਹੀ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਕੈਨਿੰਗ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੇਵਾ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਵੀ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ

ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

13. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 22.09.2020 ਅਤੇ 29.09.2020 ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 362 ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਮੋ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਕਾਪੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿਰਫ 22.09.2020 ਅਤੇ 29.09.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ/ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ 28.08.2020 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ 15.09.2020 ਦੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ 22.09.2020 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ 29.09.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਵਾਰਤਾਕਾਰੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਮੈਮੋ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 28.08.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ 15.09.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

14. ਸੁਪਰਾ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 28.08.2020 ਅਤੇ 22.09.2020 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ 15.09.2020 ਅਤੇ 29.09.2020 ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

